

Pôvodným textom tohto prekladu je z článku stránky „oPive.sk“.

Pôvodný text nájdete tu: <http://opive.sk/pribeh-pivovaru-po-ktorom-nezostane-nic-stein/>

Príbeh pivovaru, po ktorom nezostane nič. Stein

A sörgyár története, amely után semmi sem maradt. Stein

Bola sychravá zima roku 1872 a v Bratislave sa začala písať prvá kapitola jednej peknej etapy. Steinovci si pripíjajú s prvým pivom, ktoré sa im podarilo navariť pár dní pred Vianocami. Kreslia si veľkú budúcnosť a snívajú svoj sen. Vedia, že začiatkom roka môžu otvoriť brány bratislavského pivovaru. Presne toho istého, ktorý o 142 rokov neskôr zrovnajú so zemou. A sním aj slávu značky Stein. Ale vráťme sa na úplný začiatok, keď sa Bratislava tešila na svoje pivo a Steinovci verili, že ich obchodný model určite uspeje.

1872 zimankós tele volt és Pozsonyban egy szép időszak első fejezete vette kezdetét. A Steinek azzal az első sörrel koccintottak, amit pár nappal karácsony előtt főztek. Nagy jövőt tervezettek és az álmaikról ábrándoztak. Tudták, hogy az év kezdetével megnyithatják a pozsonyi sörgyár kapuit. Pontosan azét a sörgyárét, amelyet 142 évvel később a földdel tesznek majd egyenlővé. És vele együtt a Stein márka hírnevét is. De térjük vissza a kezdetek kezdetéhez, amikor Pozsony örömmel fogadta saját sörét és Steinek hitték, hogy az üzleti modelljük sikeres lesz.

Medzi najväčšími

A legnagyobbak között

Niektor začína v malom a postupne sa vypracuje, niektor do toho vpáli hneď vo veľkom. V prípade Steinovcov platila druhá varianta. Rodina si jednoducho povedala, že chce variť pivo, tak to aj zrealizovala. Okrem hlavnej budovy na Blumentálskej ulici si Steinovci postavili rovno aj sladovňu na Cintorínskej. Aj preto mohol byť nástup ich piva začiatkom roka 1873 skutočne razantný. Ich pivovar sa ihneď zaradil medzi najväčšie v Hornom Uhorsku. Bratislava sa tak mohla pasovať a porovnávať s Viedňou a Budapešťou. Steinovci dokázali vychlíť ročne asi 60- až 80-tisíc hektolitrov piva. Medzi ich odberateľov nepatrili len podniky na území Bratislavy, ale aj

za hranicami. Podľa dochovaných dokumentov končilo bratislavské pivo dokonca aj v Nemecku či Švajčiarsku.

Van, aki kicsiben kezdi és folyamatosan fejlődik, és van, aki egyből nagyban gondolkodik. Steinéknél ez utóbbi történt. A család egyszerűen csak azt mondta, hogy sört akar főzni és pontosan így is tett. A Blumentál utcai főépületen kívül Steinék felépítettek egy malátázó üzemet is a Cíntorinská utcában. Éppen ezért lehetett oly' határozott a sörük megjelenése 1873 elején. A sörgyáruk tüstént be is sorakozott a Felvidék nagyobb sörgyárai közé. Pozsony birkózhatott és szembeszállhatott Béccsel és Budapesttel is. Steinék képesek voltak évi hatvan-nyolcvanezer hektoliternyi sört előállítani. Vásárlóik közé nemcsak pozsonyi, hanem külföldi cégek is tartoztak. A fennmaradt dokumentumok alapján a pozsonyi sör egészen Németországig és Svájcig jutott.

Prvé ťažké roky prichádzajú na prelome dvadsiatych a tridsiatych rokov minulého storočia. Z Ameriky prichádza hospodárska kríza a cíti ju aj pivovar v Bratislave. Ľudia prestávajú kupovať pivo, produkcia padá na polovicu. Z najhoršieho sa však pomerne rýchlo dostáva. Popularita rastie, objemy výroby dosahujú nové rekordy. Nečudo, že si Steinovci kreslia rozširovanie pivovaru.

Az első nehéz időszak a múlt század húszas és harmincas éveinek fordulóján érkezett el. Az Amerikából érkező gazdasági válságot a pozsonyi sörgyár is megérezte. Az emberek abba hagyták a sörvásárlást, a termelés a felére zuhant vissza. A legrosszabb helyzetből aránylag hamar sikerült felállniuk. A népszerűség növekedett, a termelési kapacitás új rekordokat ért el. Nem csoda, hogy Steinék a sörgyár bővítését tervezték.

Po vojne všetko inak

A háború után minden megváltozott

Kreslili, ale ako majitelia sa ho nedožili. Počas druhej svetovej vojny bol pivovar značne zničený. Obnovenie výroby už krátko po prechode frontu v septembri 1945, by sa dalo prirovnať k malému zázraku. Produkcia začala rást. Zdalo sa, že podnik má to najhoršie za sebou. Zdalo.

Tervezték, de már nem élhették meg, mint tulajdonosok. A sörgyár a második világháború alatt jócskán tönkrement. A termelés helyreállítása már röviddel a front 1945-ös távozása után felért egy kisebbfajta csodával. A termelés növekedni kezdett. Úgy tűnt, hogy a tulajdonos maga mögött hagyta a legrosszabbat. Úgy tűnt.

Keď bolo obnovenie výroby v roku 1948 zázrakom, zoštatnenie v roku 1948 katastrofou. Naplno to ukázali až ďalšie roky. Charakter bratislavského piva sa začal radikálne meniť. Z piva, ktoré si držalo aké – také štandardy, sa razom stalo robotnícke. Dôležitá bola cena a tomu bolo všetko podriadené. Aj preto nebolo problém dosahovať každým rokom nové výrobné rekordy. Ako vrchol sa ukazuje rok 1982. V tomto roku dokázali v pivovare uvariť 733-tisíc hektolitrov piva. Zámerne uvádzame slovíčko „pivovare“ a nie v Steine. Podnik totiž po roku 1948 často menil názvy. Najprv spadal pod Hlavnú správu pivovarov a sladovní, potom pod Západoslvenské pivovary, aby dožil minulý režim pod menom Bratislavské pivovary a sódovkárne.

Ha a termelés 1948-as újraindítása csoda volt, az 1948-as államosítás maga volt a katasztrófa. Ezt a következő évek teljes erővel be is bizonyították. A pozsonyi sör karaktere elkezdett radikálisan megváltozni. A sörből, amely többé-kevésbé betartotta a minőségi

Pôvodným textom tohto prekladu je z článku stránky „oPive.sk“.

szabályokat és előírásokat, egyszerre munkásipari termék vált. A legfontosabb az ár volt, és ennek érdekében minden megengedett volt. Éppen ezért nem volt nehéz évről-évre újabb termelési rekordokat elérni. Ahogy azt az 1982-es év csúcsa is mutatja. Ebben az évben hétszázharminchárromezer hektoliternyi sört főztek a sörgyárban. Tudatosan írjuk így: „a sörgyárban”, és nem úgy, hogy „a Steinben”. A gyár ugyanis az 1948-as évet követően gyakran váltott nevet. Először a Sörgyárak és Malátázók Főigazgatósága, később a Nyugat-Szlovákiai Sörgyárak (igyekeztem visszaadni az intézmények szlovák neveinek jelentését, de ezen tulajdonnevek fordításának helyességére nem tudok garanciát adni – a szerk.) irányítása alá esett, hogy túlélje az elmúlt rendszert a Pozsonyi Sörgyárak és Szódások neve alatt.

Obdobne sa menil aj názov piva. Okrem klasického Steinu sa používali názvy ako Bratislavský ležiak, Jubilejný, Starosladovnícke či Danubius Stein.

Ideiglenesen megváltozott a sör neve is. A klasszikus Steinen kívül használták a Pozsonyi Világos, a Jubileumi, az Öregmalátázó és a Danubius Stein megnevezéseket is.

Nádyh a potom pád

Levegővétel és utána a bukás

Po páde režimu sa pivovar vrátil k názvu Stein. Aj keď sa podnik snažil konkurovať, k číslam z najlepších rokov sa ani nepriblížil. Ako zaujímavé dnes vyznievajú jeho pokusy naučiť Slovákov piť ovocné pivo. Práve Stein uviedol na trh pivo s príchutou citrónu či broskyne. Kým dnes sú tzv. radlery v kurze, pred desiatimi rokmi nezaujali.

A rendszerváltás után a sörgyár visszatért a Stein névhez. Bár a gyár próbált versenyezni, a sörgyár legszebb éveinek termelési számait már meg sem közelítette. Milyen érdekesnek hangzik ma a próbálkozásuk, hogy megtanítsák a szlovákokat gyümölcsös sört inni. Éppen a Stein vezette be a piacra a citromos és a barackos sört. Ahogy az ún. radler sörök manapság népszerűek, annyira nem érdekeltek senkit sem tíz évvel ezelőtt.

Rok 2007 bol už iba vyústením trápenia. Pivovar kúpila luxemburská developerská skupina Orco. Cena sa mala údajne pohybovať na úrovni pol miliardy eur. Samozrejme, že ju nezaujímalo pivo, ale pozemky, na ktorých pivovar stál. Ani nie do roka výrobu zavrela. Lepšie povedané presunula. Od roku 2007 varí pivo Stein pivovar Steiger vo Vyhniach. Aj keď sa podľa viacerých informácií varí časť produkcie aj na Morave.

Pôvodným textom tohto prekladu je z článku stránky „oPive.sk“.

A 2007-es év végül gyötrelmes szenvedésbe torkollott. A sörgyárat egy Orco nevű luxemburgi fejlesztővállalat vásárolta meg. A vételár állítólag fél milliárd euró körül mozgott. Természetes, hogy a vállalatot hidegen hagyta a sör, annál inkább érdekelte őket a terület, amelyen a sörgyár állt. Nem egész egy év alatt teljesen le is állította a termelést. Pontosabban fogalmazva áthelyezte azt. 2007 óta a Stein sört a Vihnyén található Steiger sörgyárban főzik. Habár egyes információk szerint a sör egy részét Moráviában állítják elő.

Developer mohol stavať, nestihol to však. Prišla kríza a Orco sa dostalo do vážnych problémov. Až takých, že sa stavba musela predávať v dražbe. Po mnohých kolách nakoniec našla víťaza, ale aj porazeného. Stein v Bratislave definitívne končí. Len tí najväčší optimisti si myslia, že značka prežije. Zo Steinu sa totiž stala iba prázdna nálepka, ktorej chýba to najdôležitejšie. Duša.

A fejlesztő cég építkezhetett volna, de nem jutott el odáig. Jött a gazdasági válság és az Orco komoly problémákkal kellett, hogy szembenézzen. Olyanokkal, hogy a megvásárolt épületet árverésen kellett értékesíteniük. Több kör után talált új gazdára, de kikerült egy vesztes is. A Stein története Pozsonyban véglegesen véget ért. Csak a legoptimistább optimisták gondolják, hogy a márka túléli. A Steinből ugyanis csak egy üres címke lett, amely nélkülözi a lényegét. A lelket.

Fordító/Prekladateľ: Unger Tamás I.

Nyelvi lektor/Jazyková lektorka: Miriam Oršošová

Snímky/Felvételek: [1.](#), [2.](#), [3.](#)

(Ďalší zaujímavý článok o budove pivovaru s krásnymi fotkami nájdete [tu](#). Len po slovensky.)

Bp., 2017. aug. 29.